

วิจารณ์หนังสือ Book Review

“รู้จักพระไตรปิฎกให้ชัดให้ตรง”

หนังสือ : รู้จักพระไตรปิฎกให้ชัดให้ตรง

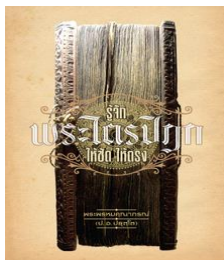
(To deeply understanding on Tipitaka)

โดย พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต)

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เจริญดีมั่นคงการพิมพ์ (2558)

จำนวน ๘๘ หน้า

พระมหาสิทธิชัย ชยสิทธิ (ปัญญาไวย์)*

บทนำ

พระไตรปิฎก เป็นคัมภีร์ที่สำคัญยิ่งของชาวพุทธ เป็นคัมภีร์ที่บรรจุคำสอนและพระวินัยซึ่งนับถือใจกันทั่วไปว่าในคัมภีร์นั้นเป็นคำสอนของพระพุทธเจ้าและเหล่าพระสาวกทั้งพระภิกษุและภิกษุณี เป็นพระสาวกรูปสำคัญ มีบทบาทในการเผยแผ่ศาสนา พระไตรปิฎกมีการพัฒนาการมาตามลำดับตั้งแต่การท่องจำ หรือมุขปาฐะ การจารเป็นอักษรลงใบลาน การจัดพิมพ์ อักษรบาติ การแปลเป็นภาษาต่าง ๆ รวมทั้งเป็นภาษาไทยมานับนานปี ต่อมาเมื่อมีพระภิกษุรูปหนึ่งลุกขึ้นมาสร้างความไกลהלไม่น้อยต่อวงการคณะสงฆ์เถรวาทในประเทศไทย ประกาศไม่รับพระธรรมคำสอนบางข้อบางเล่ม พระวินัยบางข้อบางหมวด แล้วพิมพ์หนังสือออกมาใหม่ใช้ชื่อว่า “พุทธวจน” ได้ประกาศเผยแผ่ว่านี่คือคำสอนของพระพุทธเจ้าที่บริสุทธิ์ของแท้จริง การวิจารณ์หนังสือ “รู้จักพระไตรปิฎกให้ชัดให้ตรง” ของพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต) ซึ่งได้เขียนตอบข้อสงสัยของชาวพุทธที่มีต่อ “พุทธวจน” ของพระคฤทธิ โสคติโส มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อให้ทราบประวัติผู้เขียนและการพิมพ์พระไตรปิฎกในไทย 2) เพื่อให้ทราบประเด็นที่น่าสนใจของหนังสือ และ 3) เพื่อให้ทราบถึงความหวังของผู้เขียนที่มีต่อพระพุทธศาสนา

ประวัติผู้เขียน

ศาสตราจารย์พิเศษ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต หรือ ประยูทธ์ อารยางกูร) เกิดวันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2491 อ.ศรีประจันต์ จ. สุพรรณบุรี ครอบครัวของท่านมีอาชีพค้าขาย ได้รับทุนเรียนศึกษาระดับมัธยมศึกษา เรียนมัธยมศึกษา บรรพชาเป็นสามเณร วันที่ 10 พฤษภาคม 2494 อายุ 13 ปี ที่วัดบ้านกร่าง อ.ศรีประจันต์ จ. สุพรรณบุรี สอบได้นักธรรมชั้นตรี โท เอก เปรียญธรรม 9 ประโยค (ป.ธ.9) ขณะเป็นสามเณร ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้อุปสมบทในฐานะนาคหลวง ได้รับปริญญาพุทธศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 1) จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย สอบได้วิชาชุดครู พ.ม. มีความรู้ทางภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี เป็นรองเลขาธิการมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ในขณะนั้น) ได้พัฒนาวางระบบการศึกษา วิชาการ การบริหาร เจริญก้าวหน้าสืบมาถึงปัจจุบัน เป็นเจ้าอาวาสวัดพระพิเรนทร์ในปี 2515 ได้ปรับปรุงกิจการภายในวัดเป็นที่เรียบร้อยแล้วได้ยื่นหนังสือลาออกในปี 2519 แต่ยังคงช่วยเหลือกิจการงานคณะสงฆ์มาตลอด ได้ทุ่มเทให้กับงานวิชาการทางพระพุทธศาสนา จนเป็นที่ประจักษ์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

* Correspondent author: sittichai_mcu@hotmail.com

* นิสิต หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาพระพุทธศาสนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่

ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ท่านได้รับนิมนต์ไปบรรยายและสอน หลายสถาบันการศึกษาทั้งในไทยและต่างประเทศ เช่น มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนีย อาคันตุกาจารย์ที่มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด เป็นต้น

ได้รับรางวัลพระราชทาน “มหิตลวรานุสรณ์” รางวัลกิตติคุณสัมพันธ์ “สังข์เงิน” สาขาเผยแผ่พระพุทธศาสนา รางวัลการศึกษาเพื่อสันติภาพ จากองค์การยูเนสโก (UNESCO Prize for Peace Education) เป็นคนไทยคนแรกที่ได้รับรางวัลนี้ เป็นต้น

สถาบันทางการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้ถวายปริญญาคุณวุฒิบัณฑิตกิตติมศักดิ์เช่น สาขาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย สาขาปรัชญา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สาขาการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล สาขาพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เป็นต้น

ผลงานด้านการเขียนหนังสือ การบรรยาย มีจำนวนมากหลายประเภทเพื่อเสนอทางออกให้สังคมด้วยหลักพระพุทธศาสนา หนังสือ “พุทธธรรม” เป็นเพชรน้ำเอกของการศึกษาพุทธศาสนา ปัจจุบันทำงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา และเป็นเจ้าอาวาส วัดญาณเวศกวัน ต.บางกระพี้ อ.สามพราน จ. นครปฐม 5 ธันวาคม 2559 ได้รับสถาปนาเป็นสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์

การพิมพ์พระไตรปิฎกในไทย

พระไตรปิฎกหรือไตรปิฎก หรือปิฎกสาม “ปิฎก” แปลตามศัพท์ หมายถึงกระดาษหรือตะกร้าอันเป็นภาชนะสำหรับใส่รวมของต่างๆ เข้าไว้ นำมาใช้ในความหมายว่าเป็นที่รวบรวมคำสอนในพระพุทธศาสนาที่จัดเป็นหมวดหมู่แล้ว ไตรปิฎกจึงแปลว่า “คัมภีร์ที่บรรจุพุทธพจน์ (เรื่องราวชั้นเดิมของพระพุทธศาสนา) 3 ชุด หรือประมวลแห่งคัมภีร์ที่รวบรวมพระธรรมวินัย 3 หมวด คือวินัยปิฎก สุตตันตปิฎก และอภิธรรมปิฎก [1] ในการวิจารณ์หนังสือครั้งนี้ผู้วิจารณ์ขอเสนอข้อมูลการตีพิมพ์พระไตรปิฎกเพื่อให้ผู้อ่านได้มีความรู้เบื้องต้นเพื่อที่จะได้อ่านงานวิจารณ์หนังสือเล่มนี้ได้เข้าใจดียิ่งขึ้นตามลำดับ ในรัชกาลที่ 5 ได้ทรงอุปถัมภ์ให้การปริวรรตพระไตรปิฎกจารึกไว้ในใบลานด้วยอักษรขอมเป็นอักษรไทย จัดพิมพ์เป็นเล่ม จำนวน 39 เล่ม (ขาดคัมภีร์ปฏิฐาน) ในพ.ศ. 2431-2436 เป็นพระไตรปิฎกที่จัดพิมพ์เป็นเล่มครั้งแรกในประเทศไทย เรียกว่า “พระไตรปิฎก ฉบับตราแผ่นดิน

ต่อมาได้มีการชำระและจัดพิมพ์เป็นเล่มจำนวน 45 เล่ม ในรัชกาลที่ 7 พ.ศ. 2468 – 2473 เรียกว่า “พระไตรปิฎกฉบับสยามรัฐ สุขามรภูตสุต เตปิฎก”)

ต่อมา พ.ศ.2483 คณะรัฐบาลในขณะนั้นได้อุปถัมภ์ให้มีการแปลพระไตรปิฎกจากภาษาบาลีเป็นภาษาไทยเสร็จในเดือนพฤษภาคม 2500 ทันฉลอง 25 พุทธศตวรรษ พิมพ์เป็นเล่มได้ 80 เล่ม พิมพ์ครั้งที่ 2 ในวโรกาสรัชดาภิเษกครองราชย์ครบ 25 ปี รัชกาลที่ 9 ได้จัดพิมพ์เป็น 45 เล่ม เท่ากับภาษาบาลี เรียกว่า “พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับหลวง

กาลต่อมา พ.ศ. 2530 รัชกาลที่ 9 ทรงมีพระชนมายุครบ 5 รอบนักษัตร คณะสงฆ์อันมีสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช (วาสน์ สาโน) เป็นองค์ประธาน ได้ปรารภการสังคายนาพระธรรมวินัย ตรวจชำระพระไตรปิฎกแล้วจัดพิมพ์ โดยการอุปถัมภ์ของรัฐบาลสมัย ฯพณฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี ตั้งแต่

2528 – เสร็จทันวันที่ 5 ธันวาคม 2530 พระไตรปิฎกฉบับนี้เรียกว่า “พระไตรปิฎกฉบับสังคีติ” (เทษยธรรมาศ สังกีติเตปิฎก) พ.ศ. 2535 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้ปรารภในวโรกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี ทรงเจริญพระชนมายุครบ 60 พรรษา ได้จัดการแปลพระไตรปิฎกฉบับมหาจุฬา เป็นภาษาไทย ให้ชื่อว่า “พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย” ตั้งแต่วันที่ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๕ - เสร็จสมบูรณ์ เดือนกันยายน พ.ศ. 2542 [2]

สรุปเนื้อหา

“รู้จักพระไตรปิฎกให้ชัดให้ตรง (กรณีพระคิกฤทธิ ปกใน)” พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพมหานคร ทนพิมพ์หนังสือธรรมทาน วัดญาณเวศกวัน โรงพิมพ์เจริญคัมภีร์นงการพิมพ์ 2558 จำนวน 88 หน้า

หนังสือเล่มนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้พุทธบริษัทได้รู้จักหลักธรรมคำสอนที่เป็นหลักของพระพุทธศาสนา คือ พระไตรปิฎก มีคำปรารภตอนหนึ่งว่า “ปัญหาที่เกิดขึ้นในระยะนี้ แสดงชัดถึงสภาพของพุทธบริษัท ที่คนไทยเห็นห่างจากเนื้อตัวของพระพุทธศาสนา ขาดความรู้หลักธรรมวินัย ไม่รู้จักคำพระคำวัดที่พูดจาคุ้นกันมากลายเป็นคำพูดสามัญในสังคมไทย มีแต่ความเข้าใจผิดพลาดเพี้ยนกันไป เมื่อมีเรื่องจำพวกปัญหาเกิดขึ้น ถ้าไม่ถึงกับหลงไปตามเขา ก็มองไม่ออก ตัดสินไม่ได้” ผู้เขียนมิได้ประสงค์จะตอบโต้ใคร แต่เพื่อให้พ้นจากความเข้าใจผิดที่เป็นภัยสำคัญ

หนังสือเล่มนี้เป็นการอธิบายประเด็นปัญหา ความสงสัย วินิจฉัย ที่เกิดความสับสนต่อพระไตรปิฎก ในกรณีการแปลและตีความพระธรรมวินัยของพระคิกฤทธิ โสคติโส วัดนาป่าพง เจ้าของวัดดังกล่าวคือ “พุทธวจน” เริ่มต้นด้วยการเท้าความถึงเมื่อ พ.ศ. 2552 พระคิกฤทธิ ได้นำพระในวัดสวดปาติโมกข์ลดจาก 227 ข้อ เหลือ 150 ข้อ นานถึง 8 ปี พระสงฆ์สายวัดหนองป่าพง ประชุมประจำปีมีมติให้พระคิกฤทธิละเลิกการปฏิบัติตน แต่ท่านไม่ยอม แม้จะให้เวลา 1 ปี จึงถูกตัดออกไปจากสายวัดหนองป่าพง (หน้า 1)

พระคิกฤทธิสวดปาติโมกข์ จาก 227 ข้อ เหลือ 150 ข้อ นั้นว่าเป็นพุทธวจน อ้างว่าพระพุทธรเจ้าตรัสไว้มาในพระไตรปิฎกฉบับสยามรัฐ ผู้เขียนได้วินิจฉัยเรื่องนี้ว่า “ตามที่พระคิกฤทธิอ้างนั้นที่จริงไม่ใช่พระไตรปิฎกฉบับสยามรัฐ แต่เป็นคำแปลภาษาไทย ในพระไตรปิฎกภาษาไทย ที่แปลออกมาจากพระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับสยามรัฐ อีกทอดหนึ่ง ไม่ใช่ตัวจริงของเดิมในพระไตรปิฎกฉบับสยามรัฐ” (หน้า 2)

ปี 2557 ผู้เขียนได้ถูกถามถึงผู้ทำหนังสือนำเฉพาะพุทธวจน คำสอนของพระสาวกในพระไตรปิฎก ก็ไม่รับเรื่องนี้จะเป็นอย่างไร (หน้า 6) ปี 2558 พระคิกฤทธิได้กล่าวพาดพิงถึงผู้เขียนว่า “ถ้าวัดหนองป่าพงเชื่อท่านประยูรช หนองป่าพงก็เปลี่ยนความเชื่อด้วย” ซึ่งผู้เขียนได้ตอบประเด็นนี้ว่า “พระคิกฤทธิยังคงไม่ชัดเจน ยังคงเข้าใจเรื่องคลุมเครือไขว้เขวอยู่ เป็นโอกาสที่จะได้ทบทวนความเข้าใจ บอกเล่าให้รู้เข้าใจเรื่องราวชัดเจนจะเป็นประโยชน์แก่ประชาชน” (หน้า 6-8)

ผู้เขียนชี้แจงว่า จะถือเป็นมาตรฐานได้จริงต้องใช้พระไตรปิฎกบาลี ผู้ที่ทำงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา สั่งสอนพระธรรมวินัยควรรู้จักแหล่งอันเป็นที่มาของพระธรรมวินัย ตลอดจนของพระพุทธศาสนาทั้งหมดคือ พระไตรปิฎก ทั้งภาษาบาลี และภาษาไทย เนื่องจากพระไตรปิฎกบาลีเป็นมาตรฐานตัดสิน ในการแสดงหลักฐาน ถึงแม้จะนำความที่เป็นคำแปลจากพระไตรปิฎกภาษาไทยมาแสดง แต่เมื่อจะอ้างอิงที่มา ถ้าจะให้ตรงแท้ ควรอ้างพระไตรปิฎกบาลีอย่างน้อยเพื่อ 1) ผู้ศึกษาจะได้สามารถย้อนไปถึงแหล่งข้อมูลที่แท้ ทั้งเป็นที่สอบเทียบ และเป็นจุดโยงที่จะหาข้อมูลความรู้ต่อ

ขยายออกไป 2) ผู้ศึกษาค้นคว้าเอาจริงเอาจัง เมื่อต้องการความชัดเจนมากกว่าคำแปลที่ยังไม่เป็นที่พอใจ ตรวจสอบคำแปลนั้นว่าอาจผิดพลาด จะได้แก้ไขปรับปรุงฉบับภาษาไทยนั้นในระยะเวลาต่อไป (หน้า 10-11)

ผู้เขียนชี้ชัดลงไปว่า พระไตรปิฎกภาษาไทยไม่มีที่ไหนเป็นฉบับสยามรัฐ พระไตรปิฎกบาลีนั่นเป็นฐานรองรับพระพุทธศาสนาเถรวาทที่คนไทยนับถือจึงมีความสำคัญเป็นสมบัติที่รักษาไว้คู่ประเทศชาติ (หน้า 12) ความเข้าใจว่า “พระไตรปิฎกฉบับสยามรัฐ เป็นพระไตรปิฎกภาษาบาลี พิมพ์ด้วย อักษรไทย ไม่ใช่ ภาษาไทย คือเป็นภาษาบาลี แต่ใช้ตัวพิมพ์อักษรไทย อ่านผ่านอักษรไทย ไม่มีพระไตรปิฎกสยามรัฐ ฉบับภาษาไทย มีแต่พระไตรปิฎกบาลี ฉบับสยามรัฐ” จับให้ชัดว่าเรามีพระไตรปิฎกภาษาไทย ที่แปล จากพระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับสยามรัฐ (หน้า 13)

พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับแรกที่ครบชุด เรียกในปัจจุบันว่า “ฉบับหลวง” คือพระไตรปิฎกภาษาไทยที่แปลเสร็จพิมพ์ออกมาเนื่องในการฉลอง 25 พุทธศตวรรษ ในพ.ศ. 2500 แรกออกมานั้น จัดเป็นชุดละ 80 เล่ม เท่าพระชนมายุกาลของพระพุทธเจ้า (หน้า 21) ในฐานะที่เป็นของคณะสงฆ์ในอุปถัมภ์ของรัฐบาล จึงถือเป็นฉบับหลวง ต่อมาเมื่อมีการพิมพ์พระไตรปิฎกภาษาไทยชุดนั้นอีก (พ.ศ.2514) ได้จัดแยกแบ่งเล่มใหม่เป็นชุดละ 45 เล่ม ให้เป็นจำนวนเท่าพระไตรปิฎกบาลีฉบับสยามรัฐ ที่เป็นต้นฉบับเดิม (หน้า 22)

พ.ศ. 2520 จึงมีพระไตรปิฎกภาษาไทย ชุดหรือฉบับอื่น ๆ ททยอยเกิดขึ้น โดยใช้พระไตรปิฎกภาษาไทยที่สืบมาแต่ฉบับฉลอง 25 พุทธศตวรรษเป็นฐานข้อมูล แต่ละฉบับนั้นก็มิใช่ผู้แปลผู้จัดทำหลายท่าน บางท่านก็ถือคำแปลของเก่า บางท่านก็ตรวจสอบจัดทำปรับคำสำนวนถ้วนถี่ บางฉบับก็เอาจริงจึงสืบค้นหลักฐานทำความเข้าใจความชัดเจน โดยการทำเชิงอรรถบ่อย ๆ (หน้า 22)

กรณีพระคฤฤทธิ ไม่ยอมรับอรรถถา ผู้เขียนชี้แจงว่า อรรถถาแปลว่า “ถ้อยคำบอกความหมาย” จึงเข้าแนวเดียวกับ dictionary (เรื่องของถ้อยคำหรือเกี่ยวกับศัพท์) หรือพจนานุกรม (ลำดับคำศัพท์) แต่อรรถถามีความแตกต่างอย่างสำคัญจาก dictionary หรือพจนานุกรมในข้อที่ว่าไม่เรียงตามลำดับอักษร แต่เรียงตามลำดับข้อมูลในพระไตรปิฎกบาลี เพราะเป็นคำจำเพาะ สำหรับอธิบายพระไตรปิฎกบาลีโดยตรง เป็นงาน ใจขยายความ เป็นการรวบรวมเรียบเรียงประมวลสาระมาบอกเล่าอย่างเป็นระเบียบระบบ บอกความหมายของถ้อยคำที่ยากหรือสำคัญในพระสูตร อธิบายเนื้อความของพระสูตร ดังนั้นอรรถถาแรกคือพุทธพจน์หรือพุทธวจนะซึ่งมาจากพระพุทธเจ้านั่นเอง (หน้า 29- 32)

ตอนนี้ พอให้รู้จักพระไตรปิฎก มองเห็นชัดอย่างน้อยว่า 1) พระไตรปิฎกบาลีเป็นเนื้อตัวจริงฉบับต้นเดิมนั้น จำเป็นต้องเข้าถึง และต้องรักษาไว้ให้คงมั่นเป็นหลักตลอดไป 2) อรรถถาอันเหมือนสะพานเหมือนบันไดที่ช่วยให้ก้าวเข้าไปถึงพระไตรปิฎกบาลี เป็นอุปกรณ์ที่ไม่อาจขาดได้ 3) พระไตรปิฎกภาษาไทยช่วยทอดสะพานไว้ตั้งบันไดของอรรถถาให้เราก้าวไปได้ไปถึงพระไตรปิฎกตัวจริงที่เป็นบาลี (หน้า 40-41)

พระไตรปิฎกบาลีฉบับสยามรัฐ มีชื่อที่ตั้งเป็นภาษาบาลีว่า “สยามรัฐสส เตปิฎก” ที่ได้สอบทานแล้วตีพิมพ์ด้วยอักษรไทยจนเสร็จเป็นชุดหนึ่ง มีฐานะเสมอกันกับพระไตรปิฎกบาลีที่ได้สอบทานแล้วตีพิมพ์ด้วยอักษรของชาติอื่น ๆ พระไตรปิฎกที่แปลจากพระไตรปิฎกบาลี ไม่ว่าจะฉบับสยามรัฐ หรือฉบับใด ๆ ได้แปลมาโดยยึดถืออรรถถาเป็นหลัก คือแปลตามอรรถถา ถ้าจะอ่านพระไตรปิฎกจริงแท้ ก็ต้องอ่านพระไตรปิฎกบาลีจะเป็นฉบับสยามรัฐหรือฉบับไหนก็ได้ แต่ไม่ใช่พระไตรปิฎกภาษาไทย หรือพระไตรปิฎกภาษาอื่นใด (หน้า 41-42)

เหตุที่พระคฤฤทธิยกเอาพระไตรปิฎกฉบับสยามรัฐขึ้นมาพูดแล้วจัดแบ่งพระไตรปิฎกฉบับสยามรัฐ เหมือนว่ามี 2 อย่าง ได้แก่จะแยกเป็น พระไตรปิฎกฉบับบาลีสยามรัฐ (ภาษาไทย) กับพระไตรปิฎกฉบับบาลีสยามรัฐ (ภาษาบาลี) นั้น ผู้เขียนได้ชี้แจงว่า การที่ท่านแบ่งอย่างนั้น นอกจากไม่เป็นความจริง (พระไตรปิฎกฉบับสยามรัฐ มีแต่ภาษาบาลี

อย่างเดียวน่าไม่มีภาษาไทย พระไตรปิฎกภาษาไทยไม่มีที่ไหนเป็นสยามรัฐ) ยังมีแง่ที่ควรเข้าใจ คือ **ประการแรก** เมื่อเรามองว่า พระคัมภีร์ไม่ได้ตั้งใจพูดผิด ท่านไม่รู้จักพระไตรปิฎกเพียงพอ ยังมีความเข้าใจผิดพลาดสับสนปนเป เช่น ไม่รู้ว่าพระไตรปิฎกสยามรัฐคืออะไร มีความหมายแค่ไหน ไม่รู้ว่าพระไตรปิฎกภาษาบาลี กับพระไตรปิฎกภาษาไทยอย่างไหนคือแค่ไหน มีความเป็นมาอย่างไร มีฐานะแตกต่างกันอย่างไร **ประการที่สอง** ท่านเองไม่รู้ไม่เข้าใจ พระไตรปิฎกบาลีคืออะไร ไทยคือแค่ไหน ไม่สำคัญเท่ากับข้อที่ว่า เมื่อนำมาพูดจาสื่อสารตามที่ไม่รู้ และตามที่เข้าใจผิดนั้น ก็พาให้ประชาชนรู้ผิด เข้าใจพลาดสับสน แยกอะไรไม่ออก ปนเปลลุมเครือไปหมด ตามมาด้วยการปฏิบัติจัดการต่าง ๆ ที่ผิดพลาดงุนงง เมื่อเป็นเรื่องของหมู่ชน เป็นไปในสังคม ก็จะกลายเป็นปัญหาซับซ้อนที่นานไป จะแก้ไขได้ยาก (หน้า 43-44)

ความหวัง

ผู้เขียนมีความหวังไว้ว่า เพื่อเห็นแก่ธรรม จึงควรศึกษาให้เข้าใจชัดเจน แล้วแก้ไข จัดการให้ถูกต้อง ด้วยความตั้งใจซื่อตรงที่มุ่งเอาความจริง อยู่กับความถูกต้อง และรักษาประโยชน์ของประชาชนไว้ (หน้า 44) พระคัมภีร์ยังมีความปรารถนาที่จะจัดทำของจริงของแท้ออกมา ถึงจะพลังพลาดอะไรไป เราก็มอมท่านด้วยความเห็นใจ พยายามเข้าใจ แต่ตัวพระคัมภีร์เองก็ไม่ควรประมาทที่จะทำความรู้ให้เข้าใจชัดเจน เมื่อนำรู้เข้าใจอะไรเป็นอะไรแล้ว ท่านจะได้ละเลิกการกระทำที่ผิดพลาด แก้ไขตัว หันมาทำให้ถูกต้อง (หน้า 45) มิใช่จะเป็นคุณแก่ตัวพระคัมภีร์เท่านั้น แต่ข้อสำคัญอย่างยิ่งอยู่ที่ว่า จะได้รักษาความจริงความถูกต้องและรักษาประโยชน์ของมหาชนไว้ ไม่ให้เสื่อมเสียหาย พุทธวจนะที่พระคัมภีร์นำมาจัดทำจัดแสดง ซึ่งเป็นภาษาไทย และตัดคัดมาจากพระไตรปิฎกภาษาไทย **จึงไม่ใช่เป็นพุทธวจนะตัวแท้จริง** ที่จะถือเป็นหลักฐานอ้างอิง หรือนำมาเป็นหลักฐานตัดสินได้ (หน้า 47)

ถ้าพระคัมภีร์บอกว่าไม่ยอมรับเอาบรรณานุกรม ท่านก็ต้องไม่ยอมรับ **ต้องไม่เอาพระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับใดทั้งสิ้น** ถ้าท่านตัดคัดทำหนังสือ “พุทธวจน” จากพระไตรปิฎกภาษาไทย พระคัมภีร์ก็ต้องปฏิเสธ **ต้องไม่ยอมรับหนังสือ “พุทธวจน”** ที่ท่านเองจัดทำขึ้นมานั้น อีกทั้งถ้าไม่ยอมรับบรรณานุกรม และถ้าท่านยังจะทำหนังสือ “พุทธวจน” เป็นภาษาไทย พระคัมภีร์ก็ต้องแปลพระไตรปิฎกภาษาบาลีเป็นภาษาไทยขึ้นมาใหม่ ด้วยตัวท่านเอง นอกจากไม่ใช้บรรณานุกรมแล้ว ก็ต้องไม่ใช้พจนานุกรมภาษาบาลีใด ๆ ด้วย เพราะพจนานุกรมภาษาบาลีทั้งหลายจัดทำขึ้นมา โดยอาศัยบรรณานุกรมโดยตรงบ้างโดยอ้อมบ้าง พระคัมภีร์เลือกคัดเอาพุทธวจนไปจากพระไตรปิฎกภาษาไทย ก็ต้องตระหนักรู้ความจริงข้อนี้ไว้ ถ้าไม่ปรับแก้ข้อผิดพลาด ที่ติดมาจากพระไตรปิฎกภาษาไทยด้วยตัวท่านเอง ท่านก็ควรจัดตั้งคณะทำงานไว้ติดตามการแก้ไขปรับปรุงคำแปลของพระไตรปิฎก ในระยะยาวต่อไป

พระคัมภีร์ว่าท่านทำหนังสือ พุทธวจน เลือกคัดคัดนำมาแต่เฉพาะคำตรัสของพระพุทธเจ้า ไม่เอาคำสอนของผู้อื่น ไม่เอาคำสอนของพระสาวก แม้แต่ของพระสาวกที่เป็นอัครสาวกในขณะที่ พระสาวกที่เป็นพระสาวกท่านหนึ่งนั้น มีพระสูตรที่รักษากันมาในพระไตรปิฎกมากทีเดียว เช่นสังคิสิสูตร ถ้าพระคัมภีร์ไม่เอาคำสอนของพระสาวกก็คือไม่เอาสังคิสิสูตรด้วย (หน้า 47-49)

ผู้เขียนยังได้ชี้แจงว่า ถ้าพระคัมภีร์ไม่เอาสังคิสิสูตรของพระสาวกเพราะเป็นคำของพระสาวก ก็ต้องไม่เอาพระธรรมวินัย ซึ่งรวมทั้งพุทธวจนะทั้งหมดในพระไตรปิฎกตั้งแต่ฉบับบาลีมาทีเดียว เพราะทั้งหมดนั้นมาจากสังคายนานี้ที่พระสาวกเป็นผู้บอกเล่ากล่าวแสดงทั้งสิ้น (หน้า 50) สังคิสิสูตรคือพระสูตรที่เป็นการสังคายนาโดยตรงประมวลเฉพาะพระพุทธวจนะแท้ ๆ เป็นต้นแบบของสังคายนา เป็นการสังคายนาโดยพระสาวกผู้เยี่ยมยอดที่พระพุทธเจ้าทรงยกย่องว่า

แสดงพระธรรมจักรอย่างพระองค์ได้ เป็นชั้นอาจารย์ของพระอานนท์ที่ทาสังคายนาครั้งแรก สติจิตสูตรนี้พระสารีบุตรประมวลพุทธวจนะมาแสดงต่อพระพักตร์ของพระพุทธเจ้าเองพร้อมด้วยภิกษุสงฆ์จำนวนมาก และเมื่อแสดงจบแล้วพระพุทธเจ้าทรงประทานสาธุการ เป็นการแสดงความยอมรับเห็นชอบ ถือว่าสังคายนาครั้งแรกหลังพุทธกาล ถ้าพระคิกฤทธิ์ไม่เอาสติจิตสูตรของพระอัครสาวกสารีบุตร ก็เป็นอันต้องไม่เอาคำวิชันนาในการสังคายนาของพระอานนท์ที่เป็นพระสาวกรองลงมา นั่นก็คือ ไม่มีพุทธวจนะอันใดที่ไหน ที่พระคิกฤทธิ์จะนำมาทำเป็นหนังสือตามโครงการของท่านได้ (หน้า 50-51)

ผู้เขียนได้สรุปว่า พระคิกฤทธิ์จัดทำหนังสือชื่อ “พุทธวจน” โดย 1) คัดเอาพุทธวจนะมาจากพระไตรปิฎกภาษาไทยที่พระคิกฤทธิ์บอกว่าเป็นสยามรัฐ 2) บอกว่าไม่เอาอรรถกถา แต่การทำอย่างนั้นไม่เป็นความจริงและไม่อาจเป็นไปได้ เพราะ พระไตรปิฎกภาษาไทยที่เป็นสยามรัฐหรือฉบับสยามรัฐไม่มีจริง พระไตรปิฎกภาษาไทย เป็นคำแปลและมีข้อบกพร่องที่ยังต้องแก้ไข ใช้เป็นเครื่องช่วยศึกษาได้ แต่ถือเป็นหลักฐานอ้างอิงชั้นตัดสินไม่ได้ หนังสือ “พุทธวจน” จึงมีฐานะและภาวะอย่างนั้นด้วย 3) พระไตรปิฎกภาษาไทยทุกฉบับ แปลโดยอาศัยอรรถกถาเป็นหลัก ถ้าไม่เอาอรรถกถา ก็ต้องไม่เอาพระไตรปิฎกภาษาไทยและไม่ต้องไม่ใช้พจนานุกรมบาลี ซึ่งอาศัยอรรถกถาเช่นกัน ถ้าเช่นนั้นพระคิกฤทธิ์จะต้องเปลี่ยนไปทำหนังสือ “พุทธวจนะ” เป็นภาษาบาลี โดยคัดลอกพุทธวจนะจากพระไตรปิฎกบาลีโดยตรง ถ้าเป็นเช่นนั้น พระคิกฤทธิ์ หรือผู้แปลใหม่นั้นจะต้องมีความรู้ภาษาบาลีที่ดีกว่าบรรดาพระเถระานุเถระนักปราชญ์ราชบัณฑิตทั้งปวงที่ได้เป็นผู้แปลพระไตรปิฎกภาษาไทยที่ได้ทำกันมาแล้ว แปลโดยไม่ใช้อรรถกถาตลอด พจนานุกรมบาลีที่ถือตามอรรถกถา นี้คือท่านต้องเริ่มต้นใหม่ (หน้า 64-65)

กรณีคำบาลีที่พระคิกฤทธิ์แปลผิด คือ “สภิกเทว”(มีพุทธวจนะที่แสดงความหมายของ “สภิกเทวมิ”) ว่า “เทวดาครั้งเดียว” คำแปลนั้น ไม่ถูกต้องแน่นอน และเรื่องอย่างนี้ ควรถือเป็นเรื่องสำคัญ เพราะเป็นการกระทำต่อหลักของพระพุทธศาสนาที่มีความหมายต่อคนจำนวนมาก ถ้าเรื่องขยายขอบเขตมากขึ้น จะทำให้เกิดความสับสนทางความรู้ ความคิด ซึ่งอันตราย (หน้า 65) **การรักษาพุทธวจนะสำคัญที่ภาษาบาลี** ไม่ใช่ออยู่ที่ตัวอักษร ภาษาของพระไตรปิฎกที่รักษาพุทธวจนนั้น ลงตัวเป็นภาษาบาลีแบบแผนแล้วตั้งแต่สังคายนาครั้งแรก 3 เดือนหลังพุทธปรินิพพาน และพระสงฆ์ต้องสาธยายเป็นประจำสม่ำเสมอตรงกันทั่วทั้งหมด (หน้า 77) ในวันที่ 23 มีนาคม 2560 ได้มีกำหนดการของคณะสงฆ์วัดนาป่าพง อ.ลำลูกกา จ. ปทุมธานี จัดกิจกรรมสาธยายธรรม “ธรรมวินัยที่ตลาดประกาศแล้ว อันบัณฑิตแสดงอยู่” ณ ห้องประชุม มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จ. เชียงราย โดยมีหนังสือ ลงวันที่ 13 มกราคม 2560 ถึงเจ้าคณะจังหวัดเชียงราย เรื่องนิมนต์เข้าร่วมโครงการ และให้ความอนุเคราะห์ในการจัดงานครั้งนี้ ซึ่งลงนามโดยนายฉัฐณรงค์ ชนันทชัย ผู้อำนวยการ คพร.นอกจากสันตือโสภณแล้ว วัดพระธรรมกายแล้ว ยังมีพระคิกฤทธิ์ โสตุถิโธ เกิดขึ้นมาอีก ยังมีพระอื่น ๆ อีกที่มีความเห็น ไม่ตรงตามคณะสงฆ์ ภายใต้การกำกับดูแลของมหาเถรสมาคม แต่ก็ไม่สามารถจะทำได้ ใด ๆ ได้ กับความเห็นที่แตกแยก จึงเกิดปัญหาตามมาอย่างใหญ่โต

บทสรุป

หนังสือเล่มนี้ แม้จะมีเนื้อหาไม่มาก แต่มีความเข้มข้นด้วยคำตอบประเด็นข้อสงสัยต่าง ๆ ของชาวพุทธ ที่พระคิกฤทธิ์ โสตุถิโธ แห่งวัดนาป่าพง ได้คัดแต่งพระธรรมวินัยที่พระพุทธเจ้า และเหล่าพระอริยสาวก ได้ทรงบัญญัติและแสดงไว้ดีแล้วด้วยปัญญาญาณ ข้อวินิจฉัยกรณีพระไตรปิฎกฉบับสยามรัฐที่พระคิกฤทธิ์ ได้กล่าวอ้างได้อย่างหมดจด

แสดงความสำคัญแห่งอรรถกถาที่มีต่อพระไตรปิฎก คำสอนของพระอัครสาวกที่ปรากฏอยู่ในพระไตรปิฎก และพุทธวจนที่พระคิกฤทธิได้กล่าวอ้างว่ามาจากพระไตรปิฎกฉบับสยามรัฐ ซึ่งพระเดชพระคุณพระพรหมคุณาภรณ์ ได้วินิจฉัยชี้ชัดเจนว่าเป็นหนังสือที่ไม่ได้มาจากพระไตรปิฎกฉบับสยามรัฐ ของแท้ต้องเป็นภาษาบาลีเท่านั้น หากพระคิกฤทธิต้องการพุทธวจนที่แท้ต้องมีความรู้ทางภาษาบาลี แปลเองเท่านั้น

หนังสือเล่มนี้ น่าที่จะได้รับความสนใจอย่างกว้างขวางมากกว่านี้ในหมู่พุทธบริษัท 4 นักวิชาการนักการศึกษา ครู อาจารย์ที่สอนวิชาพระพุทธศาสนา ศาสนาเปรียบเทียบ หรือ ผู้ที่สนใจทั่วไป เพื่อที่จะศึกษาเป็นคู่มือในการเรียนการสอน การตอบข้อสงสัยแก่สังคม และอันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อมหาชน ซึ่งปัจจุบันพุทธวจนของพระคิกฤทธิ ก็กลายเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมสงฆ์ และสังคมไทยอันยากที่มีใครกล้าหาญแก้ไข ยังมีมหาเถรสมาคม ครั้งที่ 17/2557 มติที่ 386/2557 เรื่อง กรณีพระอธิการคิกฤทธิ โสคติโส วัดนาป่าพง จังหวัดปทุมธานี ลงนามโดยนาย นพรัตน์ เบญจวัฒน์นันท์ ได้กล่าวถึงพระอธิการคิกฤทธิยอมรับพระวินัยเพียง 150 ข้อประกอบด้วย ปาราชิก 4 สังฆาทิเสส 13 นิสสัยปาจิตตีย์ 30 ปาจิตตีย์ 92 ปาฏิเทสนียะ 4 อธิกรณสมณะ 7 และที่ไม่รับคือ อนินย 2 และเสขียวัตถ 75 โดยเห็นว่า การสวดพระปาติโมกข์เพียง 150 ข้อ อาจลุกลามเป็นการแตกแยกความสามัคคีของสงฆ์และก่อให้เกิดวิวาทะระหว่างพุทธศาสนิกชนในแผ่นดินไทยได้ ที่ประชุมมหาเถรสมาคมมีมติ ให้คณะสงฆ์ไทยถือปฏิบัติตามพระธรรมวินัยด้วยการสวดพระปาติโมกข์ 227 สิกขาบท ให้พระสงฆ์ยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด แต่ไม่ได้วินิจฉัยว่าพระคิกฤทธิทำถูกหรือทำผิดต่อพระธรรมวินัยข้อใด อย่างไร จะมีโทษอย่างไร มีมาตรการอย่างไรต่อการกระทำของพระคิกฤทธิ

เอกสารอ้างอิง

1. Phra Brahmaganabhorn (P.A. Payutto). Dictionary of Buddhism. 19th ed. Bangkok: Thammasapa Printery; 2013.
2. Phra Rajvoramuni (Prayoon Dhammacitto). Foreword. Search August 13, 2017, from <http://www.mcu.ac.th/mcutrai/menu2/Article/kebp/kebp-04.htm>; 1999.